

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 33 (5407)
ПАНЯДЗЕЛАК
10
ЛЮТАГА
1936 г.
Год выдання XIX

ПЛЕНУМ ВЯЛІКАЙ ДРУЖБЫ НАРОДАУ

Сёння народы нашай рэспублікі ад усёй душы вітаюць лепшых майстроў савецкай літаратуры, якія сабраліся ў Менск на 3 пленум праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР.

У Менск сабраліся прадстаўнікі ўсіх народаў нашага вялікага Саюза, каб тут абгаварыць істотныя пытанні далейшага развіцця савецкай літаратуры, саветскай паэзіі.

Пленум праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў збіраецца ў Менску, сталіцы ордэнавоенай Беларускай Савецкай Рэспублікі. Дзе, калі ў гісторыі чалавечства былі вядомы такі факт дружнага жыцця народаў? Толькі сацыялізм, толькі ленынска-сталінская нацыянальная палітыка нашай партыі зноў аб'яднае ў адзіную дружную сям'ю дзесяткі народнасцей, аб'яднае іх вакол адзінай вялікай моты — барацьбы за светлую і шчасліваю будучыню чалавечства, імя якой — камунізм.

Аб'яднанні адзінай моты, узброеныя вялікім вучнем Леніна—Сталіна, кіруючыя нашай большэвіскай партыяй, народы Савецкага Саюза дабіліся небывалага раней росквіту і ў эканоміцы, і ў культуры, і ў мастацтве, такога росквіту, якога можа дабіцца толькі той народ, які свабодна ад лапцугоў рабства, які свабодна і незалежна будзе сваё жыццё, свой быт, сваю культуру.

Такая росквіту можа дабіцца толькі таі культура, якая становіцца культурай мільённага мас, якая слухаецца гэтым масам і ў іх тэрмае для сябе жыццятворчую сілу.

Пісьменнікі Савецкага Саюза сабраліся ў Менск на свой пленум, які мае выключнае гістарычнае значэнне. Удзельнікі пленума ўобачылі новы сацыялістычны Менск, новую сацыялістычную індустрыяльна-калясную Беларусь, якая непаносіць вартым стаць на мяжы з капіталістычным Захадам, ахоўваючы свяшчэнна і недатыкальныя межы нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Колькі гора і пакут перанеслі народы старой Беларусі, азнакаваныя ў паднявольні, у гэтай людскай турме народы — партыя Расіі! Цяжкі лёс беларускага народу аплакавалі не толькі яго народныя паэты Якія Купала і Якуб Колас, але і такія рускія паэты, як Некрасаў, Бялінкі змрэнна ліхаманка, з каўтуном у валасях, абяздолената хвората беларуса. Пабылілі вуснамі беларускі селянін сляву песню пра сваю адвечную крыўду, а ўспухнулі вачыма ён углядаўся ў будучыню ў пошуках таго, што тае добра выказаў Дабралюбаў: «Калі-ж прыдзе сапраўдны дзень?».

І гэты дзень прышоў. Ён прышоў у гримотах кастрычніцкіх баёў, праз бурю грамадзянскай вайны, у бізнітаснай барацьбе з ворагамі беларускага народу — нацызмам.

Вось чаму сёння так радасна вітае беларускі народ пісьменнікаў Савецкага Саюза, бо ў іх асобе ён вітае ўсе народы нашай вялікай сацыялістычнай радзімы і ў першую чаргу рускіх пралетарыяў, які дапамог яму стаць роўным сярод роўных, у дружнай сям'і якіх ён змог стварыць сваю прамысловасць, перабыдаваць сельскую гаспадарку, развіць сваю культуру.

Зара, калі жыць стала лепш, калі жыць стала веселей, калі вывільлася ад путаў рабства праца, а сама праца стала шчаслівай і радаснай, іпаче больш узялося імкненне да культуры, да літаратуры, да мастацтва.

Народы Савецкай Беларусі высуналі са сваёй асродкаў нямята таленавітых паэтаў і празаікаў. Такія пісьменнікі і паэты, як Міхась Чарот, Андрэй Алксандровіч, Міхась Лынькоў, Платон Галавач і інш., якія выраслі разам з ростам Савецкай Беларусі, у сваіх творах адлюстравалі і адлюстравуюць увесь шлях беларускага народу, яго гераічную барацьбу за вызваленне ад царскага гнёту, яго барацьбу за сацыялістычнае будаўніцтва. Народы Савецкай Беларусі з захваленнем вывучаюць здобіткі літаратуры і мастацтва, каб аўладаць тым, што было недаступна для іх да Вялікай Сацыялістычнай Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Пісьменнікі Савецкай Беларусі вучацца ў сваіх старых братоў—рускіх пісьменнікаў.

У калгасах, на фабрыках і заводах, у самых далёкіх кутках беларускага Палесся ствараюцца літаратурныя гурты, вечарамі збіраюцца старыя і маладыя калгаснікі і калгасніцы, каб пачытаць Некрасава і Пушкіна, Маякоўскага і Дземяна Беднага, Купала і Коласа, каб пачытаць лепшыя творы пісьменнікаў Савецкага Саюза. Некрасаўскія вечары ў Палескай глушы! Сапраўды прышоў той час, аб якім марыў калісьці Некрасаў: «Когда мужик не Блюхера і не милорда тупого — Беллинского и Гоголя с базара понесёт».

Наша партыя Леніна—Сталіна бесперапынна і нястомна змагаецца за ўздым культурнага ўзроўню працоўных мас. І гэта ўсім зразумела, бо «неуцтва і цемра — самы небяспечны вораг савецкай улады» (Сталін).

Гэтыя словы таварыша Сталіна адносяцца да 1920 года, а праішло ўжо больш 15 год. Праішло 15 год, якія ў корані змянілі твар нашай краіны, і цяпер наша партыя з той-жа настойлівасцю вядзе барацьбу за яшчэ большы ўздым культурнага ўзроўню працоўных мас. Хіба не яркім пацвярджэннем гэтага з'яўляецца агульаказаная ва ўчарайным ЦММ на нашай газеце пастанова ЦК КП(б)Б «Аб культуры-асветнай рабоце ў вёсцы», а горады жой Дзяржаўнаму выдавецтву Беларусі прапанавана выпусціць у найкарацейшы тэрмін у масавым тыражы лепшыя творы нашых пісьменнікаў і творы класічнай літаратуры?

Літаратура заўсёды была і з'яўляецца магутнай зброй класвай барацьбы. Глыбокія мыслі, яркія вобразы, агністыя словы Горькага грымалі несліся па Расійскай імперыі, з'яўляючыся бурэвяснікам вялікага Кастрычніка. Ботрыя словы Купала і Коласа мотка білі па парскаму самодержавію і памешчыцка-прыгонніцкаму ладу, магутны голас Маякоўскага клікаў да барацьбы і перамогі ў вялікай гадзі грамадзянскай вайны і пасля вайны на франтах адваўлення эканаміі краіны. Магутныя скарды Дземяна Беднага білі па белых бандах і генералах. І той-жа зброй класвай барацьбы была літаратура заставіца папер, толькі гэта зброя павінна быць яшчэ больш адточана, яшчэ больш удасканалена. Яшчэ хачацца не вырашана важнейшая задача другой півгодзі — пераробка псіхалогіі і свядомасці людзей. А з будым, які застаўся ад мінулага капіталістычнага ладу, у камунізм не ўвайдуць.

Вось чаму шырокі масы працоўных нашай краіны, для якіх справа літаратуры стала свабоднай справай, чакаюць ад асобных пісьменнікаў новых мастацкіх твораў, якія адлюстравалі-б веліч нашых дзён, паказалі-б мінулага народу нашай краіны і служылі-б справе пабудовы бяскалясавга сацыялістычнага грамадства.

Мы знаходзімся ў паласе магутнага ўздыму культурна-тэхнічнага ўзроўню шырокіх працоўных мас. Найярчайшым узорам гэтага ўздыму з'яўляецца стэханаўскі рух. Людзі, якія ствараюць рэвалюцыю ў нашай прамысловасці, у нашай сельскай гаспадарцы, чакаюць ад пісьменнікаў многага. Яны чакаюць твораў, якія ўвайшлі-б у стагоддзі.

Яны чакаюць твораў, якія-б служылі справе ўмацавання абароназдольнасці нашай радзімы, умацавання граніц нашага вялікага Савецкага Саюза.

Яны чакаюць твораў, якія з усёй сілай адлюстравалі-б грандыёзнае значэнне і веліч нашых дзён, веліч нашых людзей, для якіх справа сацыялізма, справа нашай партыі вышэй за ўсё, веліч нашай партыі, якая ўзялася прыгнечаныя ў мінулым народы і вывела іх на шлях шырокага росквіту, на шлях сацыялізма, веліч гераічнага чалавека нашай эпохі, які правёў нашу радзіму праз найцяжэйшыя перавалы класвай барацьбы і вывёў на шлях шчаслівага і радаснага жыцця, веліч таго, хто высокая нясе бясмертны сцяг Маркса і Леніна, веліч любімага правадара і настаўніка мільаўнаў — таварыша Сталіна.

Падзяе прывітанне інжынерам чалавечых душ!

Пленуму праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР

Гарадзе большэвіскае прывітанне пісьменнікам і паэтам нашай шудоўнай сацыялістычнай радзімы.

Скліканне пленума праўлення саюза пісьменнікаў СССР у сталіцы БССР, у Менску, і пастаўлена на пленуме дакладаў аб беларускай літаратуры і паэзіі — ёсць вялікае гістарычнае значэнне факт, які вынікае з таржаства ленынска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і пацвяржае вялікую брацкую дружбу ўсіх народаў СССР.

Пад мудрым кіраўніцтвам гена чалавечства, правадара народаў вялікага Сталіна брацкія савецкія рэспублікі, як неадрыўныя часткі вялікага СССР, дасягнулі гіганцкага росквіту сацыялістычнай гаспадаркі і культуры, росквіту літаратуры народаў нашай сацыялістычнай краіны.

У гэтым магутным росце савецкіх сацыялістычных рэспублік Савецкага Саюза, дзякуючы даражам ЦК ВКП(б) і Урада СССР і штодзённым уважлівым клопам таварыша Сталіна, ператварылася з краіны нягэраматнай, некультурнай, цёмнай, забытай, якою яна была пры папаванні цароў, памешчыкаў, капіталістаў, кулакоў, у адну з перадавых рэспублік Савецкага Саюза па прамысловасці, сельскай гаспадарцы, культуры, стала ордэнавоенай рэспублікай, дабілася росквіту беларускай літаратуры, росту новых таленавітых кадраў пісьменнікаў.

ЦК КП(б)Б упушчэ, што пленум уносе вялікі ўклад у справу далейшага развіцця савецкай літаратуры, ласцівай эпохі Сталіна, а згуртуе яшчэ мацней і пясней атрады брацкіх нацыянальных па форме, сацыялістычных па зместу літаратуры, узяне яшчэ вышэй сцяг пралетарскага ітэрнацыяналізма ў барацьбе за пабудову бяскалясавга сацыялістычнага грамадства і ўмацаванне абароны граніц нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Найх жыццё пісьменнікі СССР!

Найх жыцце нашым пісьменнікам і друг Александр Максимавіч Горька!

Найх жыцце ленынска-сталінскай нацыянальнай палітыкі!

Найх жыцце правадару народаў вялікі Сталін!

ЦК КП(б)Б.

ГАРАДЧАЕ ПАГРАНІЧНАЕ ПРЫВІТАННЕ ВАМ, ТАВАРЫШЫ ПІСЬМЕННИКІ

Совет Народных Комиссаров Беларускай ССР горяча вітае лепшых прадстаўнікоў савецкай ітэрнацыянальнай культуры — пісьменнікаў і паэтаў нашага вялікага, магутнага СССР.

Працоўныя БССР з велізарнай радасцю і натхненнем сустрацілі вас, што трывае пленум праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР склікання ў сталіцы нашай Беларускай Рэспублікі — у Менску, дзе будучы абмяркуюць і вырашаюць важнейшыя пытанні савецкай мастацкай літаратуры. Скліканне і работа пленума праўлення саюза пісьменнікаў у сталіцы Савецкай Беларусі, пастаўлена на ім дакладаў аб беларускай літаратуры і паэзіі тагасам свядчаць аб магутным росце культуры нацыянальных рэспублік усіх народаў СССР на аснове поўнага таржаства ленынска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Падзяе прывітанне намяму Цэнтральнаму Камітэту ВКП(б) і правадару народаў таварышу Сталіну.

Гарадзе пагранічнае прывітанне вам, таварышы пісьменнікі! Сардэчнае прывітанне намяму любімаму першаму пралетарскаму пісьменніку Алексее Максимавічу Горькаму.

Старшыня Соўнаркома Беларускай ССР Н. ГАЛАДЗЕД.

УДЗЕЛЬНИК ІІ ПЛЕНУМА ПРАЎЛЕННЯ САЮЗА САВЕЦКІХ ПІСЬМЕННИКАў СССР

Лепшым прадстаўнікам самай перадавой і свабоднай літаратуры ад імя камсамольскай і моладзай ордэнавоенай рэспублікі шлем вам блага камсамольскае прывітанне!

Вашы актыўныя чытачы — камсамольцы і моладзь з найвялікай увагай будуць сачыць за работай пленума.

Маладое пакаленне народаў Савецкай Беларусі, які і ўся ічэсавыя моладзь вялікай краіны Савецкай Рэспублікі, угодзі ваме парываў Леніна—Сталіна, чакае ад сваіх пісьменнікаў новых яркіх твораў, вартых нашай вялікай эпохі.

БОЛЬШЕВИСТСКИЙ ПРИВЕТ ИНЖЕНЕРАМ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ ДУШ—ПИСАТЕЛЯМ ВЕЛИКОЙ СТРАНЫ СОВЕТОВ! БОЛЬШЭВІЦКАЕ ПРЫВІТАННЕ ІНЖЫНЕРАМ ЧАЛAVЕЧЭЦХ ДУШ—ПІСЬМЕННИКАМ ВЯЛІКАЙ КРАІНЫ СОВЕТАУ!

ТРЫУМФ ЛЕНІНСКА-СТАЛІНСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ПАЛІТЫКІ

Прэзідыум Цэнтральнага Выканавчага Камітэта БССР ад імя рабочых, калгаснікаў і ўсіх працоўных Савецкай Беларусі горяча вітае удзельнікаў ІІ пленума праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў.

Правадленне пленума праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў у горадзе Менску — сталіцы савецкай Беларускай Савецкай Рэспублікі — ёсць вялікае гістарычнае значэнне факт, які вынікае з таржаства ленынска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і пацвяржае вялікую брацкую дружбу ўсіх народаў СССР.

У гэтым магутным росце савецкіх сацыялістычных рэспублік Савецкага Саюза, дзякуючы даражам ЦК ВКП(б) і Урада СССР і штодзённым уважлівым клопам таварыша Сталіна, ператварылася з краіны нягэраматнай, некультурнай, цёмнай, забытай, якою яна была пры папаванні цароў, памешчыкаў, капіталістаў, кулакоў, у адну з перадавых рэспублік Савецкага Саюза па прамысловасці, сельскай гаспадарцы, культуры, стала ордэнавоенай рэспублікай, дабілася росквіту беларускай літаратуры, росту новых таленавітых кадраў пісьменнікаў.

ЦК КП(б)Б упушчэ, што пленум уносе вялікі ўклад у справу далейшага развіцця савецкай літаратуры, ласцівай эпохі Сталіна, а згуртуе яшчэ мацней і пясней атрады брацкіх нацыянальных па форме, сацыялістычных па зместу літаратуры, узяне яшчэ вышэй сцяг пралетарскага ітэрнацыяналізма ў барацьбе за пабудову бяскалясавга сацыялістычнага грамадства і ўмацаванне абароны граніц нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Найх жыцце пісьменнікі СССР!

Найх жыцце нашым пісьменнікам і друг Александр Максимавіч Горька!

Найх жыцце ленынска-сталінскай нацыянальнай палітыкі!

Найх жыцце правадару народаў вялікі Сталін!

ЦК КП(б)Б.

КРАІНА ЧАКАЕ МАГІТАБУЛАУ САВЕЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Чатырохгоначныя работы калектыву, 880 стэханаўцаў, інжынерна-тэхнічных работнікаў фабрыкаў і заводаў, раскрываюць мастацкі вобраз герояў нашай сучаснасці—стэханаўцаў.

Найх жыцце наш родны мудары Сталін!

Найх жыцце наша савецкая мастацкая літаратура!

Ад імя калектыва рабочых дырэктар камітэта ЗУБРЫЦКІ.

ПЛЕНУМУ ПРАЎЛЕННЯ САЮЗА САВЕЦКІХ ПІСЬМЕННИКАў СССР

Беларуская Акадэмія Наук горяча вітае лепшых і інжынерна чалавечых душ, лепшых пісьменнікаў брацкіх рэспублік СССР.

Мы рады разам з вамі канстатаваць сёння, што літаратура Савецкага Саюза на чале з вялікім майстрам пралетарскага мастацтва А. М. Горькім, ідзе ў авангардзе сучаснай рэвалюцыйнай літаратуры, націкамае вялікай мэтай пабудовы камуністычнага грамадства—ноўвага сацыялістычнага рэнесанса ўсёга чалавечства.

Мы ганарымся разам з вамі і тым, што лепшыя прадстаўнікі аўтодына-еўрапейскай і амерыканскай культуры і літаратуры: Гамэла, Рэлан, Андрэй Мольер, Андрэ Жыд, Тэадор Драйзер, Бернард Шоу і інш., захопленыя сілай нашых ідэй, поспехаў і энтузіязмам нашага народу, сёння з'яўляюцца лепшымі сабрамі СССР і нашай савецкай літаратуры.

Мы рады таму, што наша беларуская савецкая літаратура па сваёму ідэяна-мастацкаму ўзроўню займае адно з пачасных месцаў сярод літаратуры братніх рэспублік. Мы рады таксама паведаміць вам, карыстаючыся сродкам працоўных Савецкай Беларусі і імямі пісьменнікаў рускай, украінскай, грузінскай армянскай, бапкірскай і інш. братніх савецкіх літаратуры.

Нам любімы правадар таварыш Сталін, назваўшы пісьменнікаў інжынерна чалавечых душ, узяўшы разам і чалавечы—будуць сацыялістычнае жыццё нашым пісьменнікам і мастакам генаўнаму перспектыву для работ. Наша літаратура павінна быць самай таленавітай, самай мастацкай самай высока-ідэянай і палітычна завостранай зброй у руках пралетарыята.

Найх жыцце і надзея брацкі саюз народаў СССР і літаратура і мастацтва!

Найх жыцце і энтузіязм пралетарыяту народы СССР нашым Сталіну! Прэзідыум Бел. Акадэміі Наук.

Я. КОЛАС.

ПЕСНЯРАМ САВЕЦКАЙ ЗЯМЛІ

Мы расчым вам дзверы гасцінна сусветнае, як родных сваіх, ды на покуль, як быць і павіна, Вас пасадзім, гасцей дарогіх. У прыязнай і шчырай бяседзе Падагулім здобіткі свае, І што зрабілі і мы і суседзі І часі іпаче нам не страе.

Мы — сям'я маналітнай краіны, Дзе Советы трываюць старо. Нам, як дзень, нашы юны пушны, На ўвазе-ж мей будзем ално: Для радзімы свае складаць песні, Як нідзе і ніхто не складаў, Каб спылава іх з намі сумеса Па ўсім свеце адна грамада.

Прывітанне вам, госці, бяны Неасяяна вялікай зямлі, Што разводзем вясеннім з'яднаным На савецкія гоні ўспллі! 7—ІІ 1936 г.

Я. КОЛАС.

МЫ ГАНАРЫМСЯ ВАМІ

Лепшым прадстаўнікам інжынерна чалавечых душ — пленуму праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР падзяе прывітанне ад паштыскага калектыва рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых Магілёўскай шавковай фабрыкі штучнага валана.

Мы ганарымся, што ў сталіцы нашай ордэнавоенай рэспублікі сабраліся лепшыя людзі савецкай літаратуры, якія ў сваіх творах адлюстравалі гераіку сацыялістычнага будаўніцтва і прымаюць у ім актыўны ўдзел. Спадзяемся, што шырокі большэвіцкі рамах стэханаўскага руху атрымае поўнае адлюстраванне ў вашай далейшай творчасці.

Ад імя калектыва рабочых трыумфнай фабрыкі: ЧОЛАХ, ЛЯЦАПНЭ, ПАУЛОСНІ.

ПРЫВЕТ ВАМ...

Прывет вам, вольныя паэты, Прывет вам ад душы ўсёй! Хай вапы песні з лета ў лета Зямля Савецкая іпаче!

Жыццём у сонечнай краіне І будзем жыць у добры час, Дзе праўда іпаче не гіне, Дзе праўдзе служыць кожны з нас.

Прывет вам, вольныя паэты! Мінусіа подлы гнёт і адзеж,— Мы в цемры вышлі да прасвету, Мы работа скінулі енак. Ніхто нам песень не спяганіць, Свабодных песень, як віхор, Ші зорных здраінаў завыванне, Ші рабаўскага тапур.

Прывет вам, вольныя паэты, Прывет вам ад душы ўсёй! Хай в блізка і далёкіх месцах, Людскіх душ слаўныя мастацы! Нам распробраны дарогі Да небывалых новых дзён, Нам сэрцы б'юцца без трымоў, Спагоны нашы іва, сора.

Прывет вам, вольныя паэты, Народаў братніх дружны хор! Хай прамінае агняветам Гадзіны нашае прастор! Зайграюць сурмы нам да бойкі, Пажара адзьміць шыякі,— Алюкі зменім на вінтоўкі, Заменім перы на шыякі.

Прывет вам, вольныя паэты! Вітае вас і мал і стар. Сясе-ж ленынскай вазетам Свой шыры песень нашых дар! Каб правак іпаче расцетай Дам вапх сваю ў свет іпаче! Прывет вам, вольныя паэты На беларускае зямлі!

ЯНКА КУПАЛА. Менск. Люты 1936 г.

ЧАКАЕМ КНІЖАК, ВАРТЫХ ВЯЛІКАЙ ЭПОХІ

Разам з усімі працоўнымі ордэнавоенай Беларусі перажываю вялікую радасць, што ў нас, у Менску, адбываецца пленум праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў — адзіны лепшых інжынерна чалавечых душ.

Штакалізае, вясёлае жыццё, якое даў працоўным краіны Совету вялікі правадар народаў таварыш Сталін, яго бацькаўскія клопаты аб людзях нарадзілі выдатны стэханаўскі рух. З кожным днём расце армія рэвалюцыйна-тэхнічнай гераіку сацыялістычнай прадукцыйнасці працы. У гэтых новых людзей, вырашаных у культуры-тэхнічнай адноснах, павышчэліся патрабаванні да мастацкай сілы патрабаванні да мастацкай літаратуры. Яны хочун чытаць вялікае, у якой адлюстравана гераіка нашых вялікіх дзён, кніжку, вартую выдатнай эпохі Леніна—Сталіна.

Стэханаўскі рух з'яўляецца багатай крыніцай для творчасці паэтаў і пісьменнікаў. Аб гераічных справах, якія робіць тэкачы, мільёны працоўных, аб вяселлі і пачесным жыццём у нашай краіне мы чакаем высюльама твораў гераіку сацыялістычнай эпохі Леніна—Сталіна.

Стэханаўскі рух з'яўляецца багатай крыніцай для творчасці паэтаў і пісьменнікаў. Аб гераічных справах, якія робіць тэкачы, мільёны працоўных, аб вяселлі і пачесным жыццём у нашай краіне мы чакаем высюльама твораў гераіку сацыялістычнай эпохі Леніна—Сталіна.

а. СНАБЛО, цвіноўшчыні фабрыкі ім Каганова, адін з ініцыятараў стэханаўскага руху ў БССР.

МАЙСТРЫ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЖЫВЕЛАГАДОУЛІ БССР ВЬЕХАЛІ У МАСКВУ

9 лютага з Менска ў Маскву для ўдзелу ва ўсесаюзнай нарадзе па жывелагадоўлі выехалі дэлегацыя майстроў сацыялістычнай жывелагадоўлі БССР у складзе 35 чалавек. Сярод дэлегатаў 5 дырэктараў жывелагадоўчых саўгасаў, 5 бригадзіраў жывела-

гадоўчых калгасных ферм, 4 старшыні калгасаў, 1 зоатэхнік і іпаче.

У Маскве дэлегацыя разам з партыяй і Ураду аб тых вялікіх дасягненнях, якіх дабілася БССР у сацыялістычнай жывелагадоўлі.

(БЕЛТА).

З рускай мовы пераляў АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ.

ЦК ЛКСМБ.

УДЗЕЛЬНІК ПЛЕНУМА ПРАУЛЕННЯ САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАУ СССР

ДЗЕМ'ЯН БЕДНЫ

ФЕДАР ГЛАДКОВ

ЛЕАНІД ЛЕОНАВ

АЛЕКСЕЙ ТАЛСТОН

АННА КАРАБАЕВА

А. А. ФАДЗЕЕВ

ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬНАЕ СВЯТА

Работа пленума праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР у Ленку зямлі...

Няхай жыве вялікая дружба народаў СССР!

ІНЖЫНЕРАМ ЧАЛАСЕЧЫХ ДУШ

Гарачае прывітанне ўдзельнікам пленума праўлення саюза савецкіх пісьменнікаў СССР і ў іх асобе ўсім савецкім пісьменнікам ад трохтысячнага калектыва рабочых гомельскага шклозавода імя Сталіна.

УЗГАДНІЦЕ НАС КЛЮЧЫМ ХВАЛОУЧАМ КНИГАМІ

Радзі вітаць інжынераў чалавечых душ, нашых савецкіх пісьменнікаў, якія сабраліся на свой пленум для вырашэння важных пытанняў.

Маякоўскі і сучасная савецкая паэзія

Словы таварыша Сталіна аб тым, што «Маякоўскі быў і заставацца лепшым найбольш таленавітым паэтам нашай савецкай эпохі»...

Владзімір МАЯКОўСКІ На увесель голас

Мой верх прарве напорам глыбы год і а'яшца, важкі, круты, нястрымны, так, як та нас дайшоў аднаправод, збудованы яшчэ рабамі Рыма.

УДЗЕЛЬНІК ПЛЕНУМА ПРАУЛЕННЯ САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАУ СССР

ГАСЕМ ЖАХУЦ

А. ГУРОВ

АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ

В. В. ВИШНЕВСКИЙ

С. КАВТАРАДЗЕ

З успамінаў аб таварышу Сталіне

Гэта было зімой 1911 года. Задумана рэакцыйная рэвалюцыйная стыхія магучым парывам вырвалася на паверхню жыцця.

глядячы вуліцу, я вярнуўся да сябе. Сталін сляў. «Спі спакойна. Сабака, здаецца, замера і больш не вартуе чабе»...

УДЗЕЛЬНІК ПЛЕНУМА ПРАУЛЕННЯ СІЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАУ ССРР

Паэзія Совецкай Беларусі пасля усесаюзнага з'езда пісьменнікаў

УДЗЕЛЬНІК ПЛЕНУМА ПРАУЛЕННЯ СІЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАУ ССРР

ЯНКА КУПАЛА

МАРЫЭТА ШАГІЯН

ВСЕВОЛОД ІВАНОВ

МІХАІЛ ШОЛАХОВ

Уся гісторыя паэзіі Совецкай Беларусі ёсць гісторыя барацьбы супроць нацыяналістычнага літаратурнага распаду, супроць антынароднага эстэтычнага пазітыўнага ачышчэння, — за народную, у лепшым сэнсе гэтага слова, паэзію.

У савецкай паэзіі Беларусі, дзе нацыяналізм гадамі набіў сабе раны на ігры значанымі картамі «народнасці», праблема народнай паэзіі стала і стаіць да гэтага часу вельмі востра.

Нацямныя эвэдылі народнасць паэзіі да танных кулацкіх стылізацый фальклора, да ідэалізацыі беларускага сярэднявечжа і та маранізацыі высокай «благодатна» па эсэніска-кляўскаму рэспэкту.

У гэтых баладах і песнях Купала прадаўжае лепшыя традыцыі перасудовай і шаўчэнкаўскай народнай паэзіі. Дасканалы знаўца беларускай народнай творчасці, лірык з вялікай песеннай культуры, Купала наўмысна «спрашчае» свой верш, вызваляе яго ад метафарычных памак і смела «запуць»

няе старадаўнія мелодыі новымі «словамі» (Горкі). У адрозненне ад нацыяналістычнага ілжэнароднага фальклорага стылізацарства Купала ў лепшых сваіх апошніх верхах («Сянь», «Госці», «Дзе дзяўчыны», «Лён», «Алеся», «Партызаны» і інш.) не аперуе фальклорам як архіварыус, але як творца, як свасобасцівы паэтычны «старалець», распрацоўваючы невычарпальную залатуюсяжку жыццёва народнай творчасці. Прывабнасць гэтых Купалавых песень і балад заключаецца ў тым, што паэт не «абыгрывае» фальклор, а з'яўляецца сапраўды свасобасцівым мастацкім скарбніцкам і песеннікам без эстэтычнай устаноўкі на «адчувальнасць пры-аму».

Не менш яркую і плённую барацьбу супроць нацыяналістычных ілжэнародных стылізацарстваў праводзіў пасля з'езда адзін з буйнейшых паэтаў Совецкай Беларусі Андрэй Александровіч.

З'яўляючыся пераважна палітычным лірыкам, з яркім публіцыстычным темпераментам «гітатара, гарлана, гавара» (Мялюксін), Андрэй Александровіч з першых крокаў сваёй творчасці спалучаў аратарскую інтанацыю з фальклорна песеннай будовай вершаў.

Падобна Маякоўскаму (уплыў якога на Александровіча значны) паэт нямае праніжы па паэтычнаму асабенно савецкага палітычнага фальклора, лоузна, частушкі і т. д.

Адным з лепшых раздзяльч апошняй паэмы Александровіча «Шчаслівая дарога» з'яўляецца «беларуская казка» — дасканалая работа па стварэнню савецкай палітычнай народнай казкі — жанр аўсім новы ў беларускай паэзіі. Такія-ж многія яго апошнія балады і вершы.

Я. БРАНШТЭЙН

У іх — подых сапраўднага (не сусальнага) жыцця беларускага народа, які пачаў жыць у вольнасце добра і весела («Вечарыня», суровым вартвам, які стаіць на граніцы («Пагранічная вясня»), лёбуноба ўспамінаючы выдкі гераічнай справы і дні грамадзянскай вайны («Ноч на развешы»). Цікавая работа Пётруся Броўкі — паэта з яркай паэтычнай індывідуальнасцю. Лепшыя яго творы апошняга часу — «Пра горы і стэп», «1914», «Вайлук Сілан», «Браты» і інш. абавязаны сваім поспехам суроваму подыху народнага гераічнага эпаса, якім вее ад іх. Гратэска-сатырычна інтанацыя ў адных верхах, паэтычна, нават адчыная ў іншых, не злімае прастаты эпічнага аэвядання. Толькі часамі паэт пераходзіць да крыклівага перакладу гераічных падзей (рад раздзяльч з паэмы «Так пачыналася маядося»). Ва ўсіх вяршынях раздзяленых паэтаў барацьба супроць ілжэнароднага фальклорага стылізацарства азначае таксама барацьбу за форму, даступную мільням, за жыццёвую мову народных мас, за сансаваю дыспліліну верша.

Апошнія не ўсім дана. Цікавыя спробы маладога, таленавітага паэта А. Кулашова атварыць эпас класавай барацьбы ў вершы (паэма «Гарбуз») хварее некаторай мапернасцю пры аверанні фальклора, вычурнасцю алегарычных вобразаў і смутнай палічнай устаноўкай.

У некаторых паэтаў работа над песнямі займаецца звычайным машынаскім рамансам пра «матры-сіка», які «гуляе а іншай» (верш Эвонака «Сустрэча»). У іншых народнасць эвэдыліца да архайзацыі свайго паэтычнага лексікона (Халыка).

Аналагічная барацьба супроць ілжэнародных стылізацарстваў у наўдасці таксама ў яўрэйскай паэзіі Беларусі (наибольш буйны атрад паэтаў сярод нацыянальна-мешчаскай БССР). Тут першае месца належыць Харыку — аднаму з буйнейшых яўрэйскіх паэтаў ССРР. Харык — адзін з лепшых знаўцаў яўрэйскай народнай творчасці, дасканалы знаўца быту яўрэйскіх прапоўных; у радзе сваіх твораў («Менскія балоты», «Круглыя тылі» і інш.) Харык даўно ўжо праводзіў майстэрскае ўменне працаваць над фальклорам.

Цікай да вялікай прастаты верша граба тлумачыць тое, што падобна А. Александровічу, Харык у апошні час шукае шляхі да дзіцячага чытача, найбольш неапраданага чытача. Вельмі удала ў гэтым жанры яго паэма «Ад полуса да полуса», прысвечаная гераіцы Белароруэда.

У барацьбе супроць эсэніска-кляўскага упадліства, у яго нацямнаўскім варыянце вельмі значную ролю адыграла вучоба лепшых беларускіх паэтаў у Маякоўскага — лепшага таленавітага паэта нашай савецкай эпохі («Сталін»).

Імяна Маякоўскі, так непрымліва праціпаставіўшы сабе «песня-эсэніскаму» праціпаставіўшы аказаўся магутным саюзнікам савецкай паэзіі Беларусі ў барацьбе супроць нацыяналістычнай кулацкай лірыкі.

Александровіч, Броўка і Глебава ў беларускай паэзіі і ў Харык у яўрэйскай адным з першых у некаторай меры узялі сляг паўстання супроць роўнадушнай,

камернай лірыкі, супроць выраджаючыхся нацыяналістычных рамансаў.

Лепшымі вершамі Александровіча апошняга часу з'яўляюцца палітычныя вершы «Сіяна басстрашны», «Галодная раіца», «Поўналеце» і інш. — вершы высокага паэтычнага напружання і вялікай лірычнай чыстаты. Такія-ж лепшыя лірычныя вершы Харыка апошняга часу («Рот фронт», «Гаворылі я жыў», «Вышэй Марса», «Марына Васільева» і інш.).

Перамагаючы некаторы рэтарычны каладок, тв. Глебава ў апошні час даў рад паэтычных і адначасова глыбока лірычных, пільных вершаў («Ужо ўны знаў» і інш.). Значны ўнёсак у гэтым кантэксце прадстаўляе апошняе кніга лірыкі яўрэйскага паэта Э. Аксельрода («І аноў — вершы»), які пры пераходзе ад «інтымнай лірыкі» да палітычнай лірыкі захавав, аднак, сваю культурную інтымную лірычную імпрэсію.

Зразумела, пералічаныя з'явы не вычэрпваюць сабой усяго галіцы амету літаратурнага жыцця Совецкай Беларусі. За час паэтычнага народнага паэт рэспублікі Якуб Колас працаваў вельмі плённа над прозай (роман «Дрытва»), не пакідаючы працы над паэзіяй аб чым сведчаць яго асобныя вершы і вялікае эпічнае палатно «На шляхах воля». Таксама адзін з культурных з'яў яўрэйскіх паэтаў М. Кулашова за час паэтычнага працаваў над прозай (2-я кніга «Зельменне») і над л'есай («Бойтра»).

Маладая савецкая паэзія Беларусі, якая прайшла суровую школу барацьбы пад кіраўніцтвам КП(б)Б, заняла пачэснае месца ў радах савецкай паэзіі Савеза, якая вартая уважлівага вывучэння.

Лепшымі вершамі Александровіча апошняга часу з'яўляюцца палітычныя вершы «Сіяна басстрашны», «Галодная раіца», «Поўналеце» і інш. — вершы высокага паэтычнага напружання і вялікай лірычнай чыстаты. Такія-ж лепшыя лірычныя вершы Харыка апошняга часу («Рот фронт», «Гаворылі я жыў», «Вышэй Марса», «Марына Васільева» і інш.).

Перамагаючы некаторы рэтарычны каладок, тв. Глебава ў апошні час даў рад паэтычных і адначасова глыбока лірычных, пільных вершаў («Ужо ўны знаў» і інш.). Значны ўнёсак у гэтым кантэксце прадстаўляе апошняе кніга лірыкі яўрэйскага паэта Э. Аксельрода («І аноў — вершы»), які пры пераходзе ад «інтымнай лірыкі» да палітычнай лірыкі захавав, аднак, сваю культурную інтымную лірычную імпрэсію.

Зразумела, пералічаныя з'явы не вычэрпваюць сабой усяго галіцы амету літаратурнага жыцця Совецкай Беларусі. За час паэтычнага народнага паэт рэспублікі Якуб Колас працаваў вельмі плённа над прозай (роман «Дрытва»), не пакідаючы працы над паэзіяй аб чым сведчаць яго асобныя вершы і вялікае эпічнае палатно «На шляхах воля». Таксама адзін з культурных з'яў яўрэйскіх паэтаў М. Кулашова за час паэтычнага працаваў над прозай (2-я кніга «Зельменне») і над л'есай («Бойтра»).

Маладая савецкая паэзія Беларусі, якая прайшла суровую школу барацьбы пад кіраўніцтвам КП(б)Б, заняла пачэснае месца ў радах савецкай паэзіі Савеза, якая вартая уважлівага вывучэння.

Лепшымі вершамі Александровіча апошняга часу з'яўляюцца палітычныя вершы «Сіяна басстрашны», «Галодная раіца», «Поўналеце» і інш. — вершы высокага паэтычнага напружання і вялікай лірычнай чыстаты. Такія-ж лепшыя лірычныя вершы Харыка апошняга часу («Рот фронт», «Гаворылі я жыў», «Вышэй Марса», «Марына Васільева» і інш.).

КАНГРЭС АБАРОНЫ КУЛЬТУРЫ

ПАЎЛО ТЫЧЫНА

Барбіуса слова гнеўнае — гостры шпіль з кангрэса пушчаны — унаў, папаў ў самое сэрца ворага! Удаў, перакруціўшыся, не злох: зубамі блісь! Ён выскаліўся зноў — і даўся гэтым часам біць, калішчы яго па галаве, аж покуль па прымаўтай на траве крова-матэрны не налілася...

Радасць стрэламі-настрымнымі! Воплескі бы крыллямі... І яшчэ аркестры, што паднеслі медна-пруткі крык, срэбны крык.

О, крык па-над Парыжам! Францыю, Еўропу ўсю ён скальхнуў: ды гэта-ж мы, што з'ехалі з усіх краін, грамы шпурлілі ў пракалятую тую змяю, што аб'едкамі дэмакратыі ўсё ганарылася. Сюррэалістамі пахлыты культ Аполінера. З пьмы траціксты вынаўдзілі, і шлохі і папы святыя...

Там фон — панамі, бубнамі, тамтамамі капіталы мякка салі: — Апалінер жыве яшчэ! Венер сілу распаспёр сьпёр!

Парыж, Парыж, д'явальскі казан (то-ж гэта ты так зваў яго, Огюст Барбе?) — агонь пад ім рагоча, крушыць, б'е, дыміць ён на рабочых, на сялян. Але рабочыя мэгу внаўш не хочупь ў брудзе на украінах ляжаць касіямі. Яны ўдзімаюцца! Калюшыя! Міг — ад буржуазіі ліспе ападае.

Ліспе палае вецер лістанадзе да дарожцы, на адной ножцы Захал робіць па, смерці па

Нападала такога там! — Ляжаць! Хоць чэрвень толькі быў. Аднойчы пахалі мы з цэнтру. У мяч дзяўчаткі забавіліся. А стары пібы косці гаёльны з боку кляскай на сумленні. Украіна — як таф... Комуністычны сектар Вільжуйскі сустраў нас лепш: школа Карла Маркса!

Венер з бемолямі, гудзе таполямі, а ўнізе народу роду! У шпале стандартны — чырвоныя цы.

Ай, колькі прапоўных! Той дае нам светкі, руку другі ад душы... Час, і за Вайянам Кутур'е мы ўскодзім на памосць. Таварышы! То наша святя, — сілай неагасімай расце у нас, — Мы, як заўсіды, наварым-жа фашызму тут: бумбар мы будзем зваць імем Горкага Марсіма.

Радасць стрэламі-настрымнымі! Воплескі бы крыллямі... І яшчэ аркестры, што паднеслі медна-пруткі крык, срэбны крык.

І Андрэ Жыд, што ён ніколі мас не бачыў, таварыш пачаў — кулак «ротфронтам!» — Сталіна вітаў і вяс ўвесь СССР. Цудоўна! Добра! Так. А вечарам у Жан-Рышара Блока. Словы ад вуснаў у вусны, што агонь: то Ток Дэортэн, Вільдрак і Арагон былі між нас, як дружба сінявокая.

Дружба грай-дуга міжнародная радуга, што сагае, даставае да краіны СССР, краіны СССР.

Пераілю з украінска П. БРОУКА.

З успамінаў аб таварышу Сталіне ПРАЦЯГ

музея Александра III, я падумаў: калі мы б'ётра пойдзем на націпну і заварыўшыся за вугал, прытамея, шпик падумаю, што мы ўшляем, і сам паблыць за намі на гэтым-жа баку, бо на другім быў сквер з жалезнай агарожаў. Як толькі заверне за вугал, мы суктыкемел вярнем да твару, і тут яго адным ударам можна зваліць, каб ён не паспеў крыкнуць. У мяне ў шпіні быў касецт з зубамі. Словом, мы самі павіны былі панаці, каб уцяпі ад праследвання. Сталін быў жылісты, моцны, дужы, ды і я знадэлаўся на сябе. Я наведламі свой план Сталіну. Ён крыху падумаў і сказаў: «Не галішча. Ён не адліў, у яго павінен быць рэвэр». Гэта было правільнае мераванне. Мы шлі ў напрамку да Сімонаўскага маста і чырка Чынісёл. Тут былі досыць пезны вуліцы і аэвулі і прахожых было вельмі мала. Шпіка не было. Мы яшчэ накружымі ў гэтым раёне і, нарэшце, спавіліся на рагу Караванай. Вуліцы былі пустыя. Стаяўшы новалкі мілут і пааючы, мы не заўважымі ні-іх слясці...

Як быццам яго няма, — сказаў не відаць, — адказаў мант калі нас піхім жаў «ліхач» на пры-ім оысаку У нас мала адна і тая-ж ісь і гані... Гро-адзін момант апыну-

ся на саях, рысак сарваўся з чэспа і падёся стралой. Я ад пры-емнасці ўданы стаў усміхання. Я яшчэ глядзеў услед Сталіну, які ўжо скрыўся ў снежным пылу, як раптам я пачуў тупат, і міма мяне пранёся другі «ліхач»; у саях я адрэаў заўважыў «ша-шага» шпіка з кімсьці другім. «Патоня» — як маланка, ударыла мяне ў галаву мыслю. Так, гэта была панояна, яна таксама ў момант скрылася з вачэй.

Я стаў доўга ў горкім раздум'і, уседлаючы сваю беда-паможнасць і бескарнасць у блэде таварыша. Мне ясна прадставілася картина: вась Сталін адлю-спіў дзе-небудзь ліхата, пайшоў на ятку, прасачылі, награнулі, арыштавалі, наведлі ў ахранку... Зноў Сібір, сылка, можа, катарга... Які пажыі удар!

На гэтым размова спынілася. Значыць, Сталін жыў і здароў. Гэта была вялікая радасць. Я гар-ваў непапрылісна кучкай з ім пачытачы і лавелаша, як ён так улаў праўдэ ахранікаў.

На наступны дзень мяне выклікалі ў жандармскае ўпраўлен-не. Мяне ўваўлі ў адзін вялікі па-кой, дзе, апрача мяне, нікога не было, і прананавалі чакаць выклі-ку. Супроць уваходных дзвярэй былі шчытэ дзверы, якія яваў ў той пакой, куды мяне павіны былі выклікаць. Я прачкаў у па-кой адзіночце каля 30-40 мінут. Раптам адкрыліся уваходныя дзверы, і праз пакой прайшоў вельмі добра мне знаёмы прафесар Пе-тербургскага універсітэта. Ён быў у футры і ў футурышнай шапцы. Яму, відаць, давалася увахо-дзіць у памяшканне ў такім вы-глядзе. Ён б'ётра кінупь белы

погляд на мяне, седзячага ў ву-галу, і скрыўся ў проіагленых дзвер-ях. «Вось якімі справамі, аказ-ваецца, займаецца, павязаны прафесар», — падумаў я. Прайшло яшчэ каля гадзіны, адчыніліся дзверы, і прафесар прайшоў назад, але ўжо не глядзячы ў мой бок. Мяне паклікалі і ўваўлі ў кабінет жандармскага палкоўніка. Палкоў-нік сядзеў за вялікім сталом, разваліўшыся ў скураным крэ-сле. На стала ляжалі дзве вялікія групы маіх пісем, кніжак, рукап-ісаў.

— Ну-с, сядзіце, — ён доўгім, пільным поглядом аглядзеў мя-не. Пасля некаторай паузы ён працягнуў мне фатаграфічную картку.

— Вы ведаце гэтага пана? — запытаў ён. Я наглядзеў і ледзь не рас-смядўся. Гэта быў Сталін. Твар яго паказваў смешную гримасу, валасы былі ўзлахамачаны. Відав, ён не даваў сфатаграфавачь сабе як спел. — Не, гэтага пана я не ведаю. Гэта нейкі неаармальны, — адка-заў я. — Не, ён нармальны, — праця-ла і з тонам жалю сказаў палкоў-нік. Ні па каго з вашых знаёмых не паабоніў? Прыпомніце... — Не падобны. Не магу прыпом-ніць... — Вы ведаце Ісіфа Джуга-швілі? — Так, я ведаю Сіко Джугашві-лі... Нават я яго гэтым днём вы-падкова бачыў. — Дзе вы з ім знаёміліся і пры-які акалічнасці? — Акалічнасці не памятаю, а знаёміліся я з ім у Кутаісе ў 1904 годзе. — А вы не ведаеце, што ён дзяржаўны ачальнік? — Дзяржаўны ачальнік?.. Не, не ведаю... Я зрабў спалоханым твар.

— Ён небяспечны дзяржаўны ачальнік і распукавецца ўладамі. — Небяспечны... што вы? — Я аноў вытарашчыў вочы. — Так... А вась вы блытаецеся з такімі ачальнікамі. Што ён у вас рабў, аб чым гаварыў, калі і куды ад вас пайшоў? — Я яго не бачыў многа гадоў. Ён проста мой знаёмы. Грузіны амаль усе адзін аднаго ведаюць. Як ён зрабўся дзяржаўным ачаль-нікам, не маю ўяўлення... Ён нечакана прайшоў да мяне, і я, як грузін, палічыў сваім абавязкам яго прыняць, даць яму адпачыць і пачаставаць.

— Раскажыце падрабязна. Для мяне было аўсім ясна, што жандармерыя мае падрабязнае дзяленне.

Я стаў расказваць, па якіх ву-ліцах мы хадзілі, калі зайшлі ў растаран, колькі часу там астава-ліся, дзе развіталіся. Палкоўнік сачыў за маім расказам на старон-ны, якую ён вынуў з яшчыка. Калі я скончыў, ён працяжна сказаў: — Так... Усё супадае... Больш нічога не можае сказаць аб Джугашвілі? — Не... — Аб якім чырвоным чамадане ідзе гутарка? — гэтай адкрытцы з Ж'эневы? — запытаў ён, прысу-нуўшы да сябе грудзі ўзятых пры вобсыку ў мяне папер... Дыпат сканцэнтраванаўся на мя-не. Мінут праз сорак ён сказаў: — Я вас пакуль адпускаяю... Вы не знаціцеся ў спісе. Гэта вы мо-жаце ўзяць, а гэта застанешца... Я ўзяў частку сваіх папер і кніжак і пашоў.

Пяер мне не давала спакою мыслю аб Сталіне і аб яго мала-дзекім ухале літаральна з дэл ахранкі. Я з неапрыліснасцю чакаў сустрачы з ім і выпадкам прадста-віўся хутка. Расказ Сталіна пера-

высоў усе мае здагадкі і мерка-ванні: Сталін адрэаў адчуў папо-ню і бязвыходнасць становішча. Ён імчаўся па Шпінейнаму праспек-ту. З'езд ў снежным пылу ён бачыў тончых ахранкі, якія неслі-ся за яго слядах. «Як відаць, і гэты ліхач — агент, — рабўў ён, — трэба ўцячы перыкметна і ад яго і ад іх... Але як? Шпінейны мост... Выбарскага старана. Міма клінікі Вілье... Недалёка і кватэра таварыша фіна. Кожная секунда дарага. Трэба вырашыць пытанне ў момант. І Сталін рабўў. Ён азірнуўся яшчэ раз ужоўж імяна асветленай рэлікі ліхтарамі вулі-цы і, сабраўшыся ў кож, перака-ціўся праз спіжку сапей, яшчэ не-калькі перакатаў, і ён зяртыў ў сугроб снегу на краю вуліцы.

«Перад самым маім посам пра-імчаліся ахранкі, дагавяючы пу-стыя саны», — расказваў Сталін. Праводзіўшы іх вачыма, Сталін устаў, атросся і зайшоў к тавары-шу на явачную кватэру ў пятым наверхсе.

Гэта быў скандальны правал а-хранкі. Мець такую «дзічу» у ру-ках і так ганебна ўпусціць яе! Ахранка прыблізна вызначыла раён, дзе схаваўся Сталін, апаіла-да яго і стала шарыць па ўсіх дзварах. — Я зярну назіраў, — гаворыў Сталін, — як шпікі заходзілі ў двор, шыраўлі па ўсіх кутках... — Праз тры дні Сталін, пераапра-нуты ў форму студэнта наена-мелынскай акадэміі, вышў са сьмігто сховішча і прадаўжаў кі-руючую работу ў піперскім па-доллі аж да красавіка 1912 год, калі ён аноў быў арыштаван і вы-слан у Нарымскі край на чатыры гады.

(ПРАВДА).

ЯКУБ КОЛАС

МАРЫ ЗАР'ЯН

А. П. АФАГЕНАУ

НОВІКАУ ПРЫВОІН

ІЗІ ХАРЫК

АЛЕКСАНДР БЕЛЫМЧЭНСКІ

